

YÖNETMELİK

Ticaret Bakanlığından:

**TÜRKİYE-BİRLEŞİK KRALLIK ORTAK KOMİTESİNİN TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE BÜYÜK BRİTANYA VE KUZEY İRLANDA BİRLEŞİK KRALLIĞI ARASINDA
SERBEST TİCARET ANLAŞMASI EKİ MENŞE PROTOKOLÜNÜ DEĞİŞTİREN
15/3/2021 TARİHLİ VE 2/2021 SAYILI KARARI KAPSAMI TİCARETTE
EŞYANIN TERCİHLİ MENŞEİNİN TESPİTİ
HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 29 Aralık 2020 tarihinde Ankara’da imzalanan 7266 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 24/2/2021 tarihli ve 3577 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanan Türkiye Cumhuriyeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının ekinde yer alan “Menşe Kuralları ve Menşe İşlemlerine İlişkin Protokol”ün uygulanmasına dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Türkiye Cumhuriyeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmasının eki “Menşe Kuralları ve Menşe İşlemlerine İlişkin Protokol”ün uygulanmasına dair usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 448 inci maddesi ile bu Yönetmeliğin 1 inci maddesinde belirtilen Protokol’e dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Anlaşma: Türkiye Cumhuriyeti (bundan sonra Türkiye olarak anılacaktır) ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı (bundan sonra İngiltere olarak anılacaktır) arasındaki Anlaşmayı,
- b) Armonize Sistem: 10 Kasım 1988 tarihli ve 3501 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan Uyumu Sağlanmış (Armonize) Mal Tanımı ve Kodlama Sistemi Hakkında Uluslararası Sözleşmede belirtilen şekilde ve Sözleşmenin ekinde yer alan pozisyonları, alt pozisyonları ve bunlara ait sayısal kodları, Bölüm, Fasil ve Alt Pozisyon Notlarını ve Armonize Sistemin yorumu ile ilgili Genel Kuralları kapsayan Nomanklatürü,
- c) Avrupa Birliği: 28/9/2006 tarihli ve 26303 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 23/8/2006 tarihli ve 2006/10895 sayılı Kararnamenin eki “Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliği’nin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar”ın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan üye ülkeleri,
- ç) Aynı eşya: Bu eşyanın menşeinin bu Yönetmelik kapsamında belirlenmesiyle ilişkili olmayan görünüşteki küçük farklılıklardan bağımsız olarak, fiziksel özellikleri, kalitesi ve tanınırlılığı da dâhil olmak üzere her bakımdan aynı olan eşyayı,
- d) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- e) Girdi: Bir ürünün imalatında kullanılan herhangi bir parça, bileşen, hammadde veya aksam dahil her tür maddeyi,
- f) Gümrük idareleri: Türkiye için Ticaret Bakanlığı ile İngiltere için yetkilendirilmiş idareleri,
- g) İhracatçı: Bir Taraf ülkede yerleşik olup, menşeli bir ürünü o Taraf ülkenin kanun ve yönetmeliklerinde belirtilen şartlara uygun olarak ihraç eden veya üreten ve bir menşe beyanı düzenleyen kişiyi,
- ğ) İmalat: Montaj dâhil olmak üzere her tür işçilik veya işlemi,
- h) İthalatçı: Menşeli bir ürünü ithal eden ve bunun için tercihli tarife talep eden bir kişiyi,
- ı) Kullanılan menşeli olmayan girdilerin kıymeti: Ürünün üretiminde kullanılan menşeli olmayan girdilerin, navlun, varsa sigorta, paketleme ve ürün üreticisinin yerleşik olduğu Taraf ülkedeki ithalat limanına girdilerin taşınmasından doğan diğer tüm maliyetler dahil ithalat anındaki gümrük kıymeti olan kıymeti (menşeli olmayan girdilerin kıymetinin bilinmediği ve tespit edilemediği durumda, Türkiye veya İngiltere’de menşeli olmayan girdiler için ödenen ilk tespit edilebilir fiyat kullanılır),
- i) Menşe beyanı: 19 uncu madde uyarınca menşeli bir eşyanın tanımlanmasını sağlamak amacıyla bir ihracatçı tarafından yapılan beyanı,

j) Menşeli olmayan girdi: Menşe statüsü belirlenemeyen girdiler dahil, bu Yönetmelik kapsamında menşeli olarak nitelendirilmeyen girdileri,

k) Sevkiyat: Bir ihracatçıdan bir alıcıya aynı anda gönderilen ya da ihracatçıdan alıcıya sevkinde tek bir sevki evrakı kapsamında yer alan veya böyle bir evrakın olmaması halinde tek bir fatura kapsamına giren ürünleri,

l) Sınıflandırma: Bir ürün veya girdinin Armonize Sistemin belirli bir fasıl, pozisyon veya alt pozisyonu altında sınıflandırılmasını,

m) Ürün: Bilahare başka bir imalatta kullanılması söz konusu olsa bile, imalat sonucunda elde edilmiş bir ürünü,

n) Taraf ülkeler: Türkiye ile İngiltere'yi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Menşeli Ürün Kavramının Tanımı ve Şartları

Genel koşullar

MADDE 5 – (1) Anlaşma uyarınca bir Taraf ülke menşeli eşyaya diğer bir Taraf ülkede tercihli tarife uygulanmasında, ürünlerin bu Yönetmelikteki diğer tüm geçerli koşulları karşılama şartıyla, aşağıda belirtilen ürünler o Taraf ülke menşeli kabul edilir:

a) 7 nci maddede belirtildiği şekilde, tamamen o Taraf ülkede elde edilen ürünler.

b) Sadece o Taraf ülke menşeli girdilerden o Taraf ülkede üretilen ürünler.

c) EK-2'de belirlenen koşulları karşılamak şartıyla menşeli olmayan girdileri içermek suretiyle o Taraf ülkede üretilen ürünler.

(2) Bir ürünün menşe statüsü kazanması halinde, o ürünün üretiminde kullanılan menşeli olmayan girdiler, o ürün başka bir ürün içerisinde girdi olarak kullanıldığında, menşeli olmayan olarak kabul edilmez.

(3) Menşe statüsü kazanımı İngiltere veya Türkiye'de kesintisiz olarak yerine getirilir.

İkili kümülasyon

MADDE 6 – (1) Bir Taraf ülke menşeli bir ürün, diğer Taraf ülkede başka bir ürünün üretiminde bir girdi olarak kullanılmışsa diğer Taraf ülke menşeli kabul edilir.

(2) Menşeli olmayan girdiler üzerinde bir Taraf ülkede gerçekleştirilen işçilik veya işlem, ürünün diğer Taraf ülke menşeli olup olmadığının belirlenmesinde dikkate alınır.

(3) Diğer Taraf ülkede gerçekleştirilen üretim 9 uncu maddede düzenlenen işlemlerin ötesine geçmezse, birinci ve ikinci fıkralar uygulanmaz.

(4) Bir ihracatçı, ikinci fıkrada belirtilen bir ürün için menşe beyanını düzenleyebilmek amacıyla, tedarikçisinden EK-3'te belirtildiği şekilde bir tedarikçi beyanı veya menşeli olmayan girdileri yeterince ayrıntılı bir şekilde tanımlayan ve aynı bilgileri içeren eşdeğer bir belge temin eder.

(5) 5 inci maddenin birinci fıkrasına hâle getirmeksizin, bünyelerine Avrupa Birliği menşeli girdiler dâhil edilmek suretiyle bir Taraf ülkede elde edilen ürünler, o Taraf ülkede 9 uncu maddede belirtilen işlemlerin ötesinde bir işçilik veya işlemden geçmiş olmaları şartıyla, bu Yönetmeliğin uygulanmaya başladığı tarih itibarıyla o Taraf ülke menşeli olarak kabul edilirler. Söz konusu girdilerin yeterli işçilik veya işlemden geçmiş olmaları gerekmez.

(6) Beşinci fıkrada belirtilen girdilerin, Avrupa Birliği (AB) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı arasında tesis edilen Ticaret ve İşbirliği Anlaşması kapsamında AB menşeli olduğunun ispatı, 2006/10895 Sayılı Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliği'nin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar uyarınca, A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde ithal edilen eşya için AB'deki tedarikçisi tarafından düzenlenen ve bir örneği EK-5'te yer alan tedarikçi beyanı ile yapılır.

Tamamen elde edilmiş ürünler

MADDE 7 – (1) Aşağıdaki ürünler, tamamen bir Taraf ülkede elde edilmiş kabul edilirler:

a) Kendi toprağından veya deniz yatağından çıkartılan madencilik ürünleri.

b) Orada hasat edilen veya yetiştirilen bitkiler ve bitkisel ürünler.

c) Orada doğmuş ve yetiştirilmiş canlı hayvanlar.

ç) Orada yetiştirilmiş canlı hayvanlardan elde edilen ürünler.

d) Orada doğmuş ve yetiştirilmiş hayvanların kesilmesi suretiyle elde edilen ürünler.

e) Orada avcılık veya balıkçılıkla elde edilen ürünler.

f) Balıklar, yumuşakçalar, kabuklular, diğer suda yaşayan omurgasızlar ve su bitkileri dahil olmak üzere suda yaşayan organizmaların doğduğu veya yumurtalar, balık yumurtaları, yavru balıklar, parmak boy balıklar, larvalar, parlar, smoltlar veya düzenli stoklama, yemleme veya avcılardan koruma gibi üretimi artırmak için yetiştirme veya büyüme süreçleri vasıtasıyla diğer larva sonrası dönemdeki gelişmemiş balıklar gibi tohum stoklarından yetiştirildiği, orada akuakültürden elde edilen ürünler.

g) Karasular dışındaki denizlerden bir Taraf ülkenin gemileri ile elde edilen deniz balıkçılığı ürünleri ve diğer ürünler.

ğ) Münhasıran (g) bendinde belirtilen ürünlerden bir Taraf ülkenin fabrika gemilerinin bordasında üretilen ürünler.

h) Deniz toprağından veya deniz toprağı altından yararlanma veya işlem yapma haklarına sahip olması kaydıyla, karasuları dışında yer alan deniz toprağından veya deniz toprağı altından çıkartılan ürünler.

1) Orada yapılan imalat işlemleri sonucu ortaya çıkan atık ve hurdalar; bu ürünlerin sadece hammaddelerin geri dönüşümü için uygun olması kaydıyla, orada toplanan kullanılmış ürünlerden elde edilen atık ve hurdalar.

i) Münhasıran (a) ile (ı) bentlerinde tanımlanan ürünlerden orada üretilen ürünler.

(2) Birinci fıkranın (g) ve (ğ) bentlerindeki “bir Taraf ülkenin gemileri” ve “bir Taraf ülkenin fabrika gemileri” terimleri;

a) Türkiye veya İngiltere’de kayıtlı olan,

b) Türkiye veya İngiltere bayrağı altında seyreden,

c) Aşağıda belirtilen şartlardan birini karşılayan;

1) En az yüzde 50’si bir Taraf ülke veya Avrupa Birliği vatandaşlarına ait olan,

2) Ana ofisi ve asıl işletme merkezi bir Taraf ülkede veya Avrupa Birliği’nde olan ile en az yüzde 50’si bir Taraf ülke veya Avrupa Birliği’nin kamu tüzel kişileri, vatandaşları veya tüzel kişilerine ait olan, yasal kişilere ait gemiler ve fabrika gemilerini kapsar.

Tolerans kuralı

MADDE 8 – (1) Bir ürünün üretiminde menşeli olmayan girdiler kullanılması nedeniyle EK-2’de belirtilen şartları karşılamazsa, o ürün şu koşulları karşılamak kaydıyla yine de bir Taraf ülke menşeli kabul edilir:

a) 16 ncı fasılda sınıflandırılan işlenmiş balıkçılık ürünleri hariç olmak üzere, Armonize Sistemin 2 nci fasılı ile 4 ile 24 üncü fasıllarında sınıflandırılan ürünlerin üretiminde kullanılan menşeli olmayan girdilerin toplam ağırlığı, o ürünün ağırlığının yüzde 15’ini geçemez.

b) Armonize Sistemin 50 ile 63 üncü fasıllarında sınıflandırılan ürünler hariç, diğer tüm ürünler için, menşeli olmayan girdilerin toplam kıymeti, ürünün fabrika çıkış fiyatının yüzde 10’unu geçemez.

c) Armonize Sistemin 50 ile 63 üncü fasıllarında sınıflandırılan bir ürün için, toleranslar EK-1’in yedinci ve sekizinci notlarında düzenlenir.

(2) Bir ürünün üretiminde kullanılan menşeli olmayan girdilerin kıymeti veya ağırlığı, EK-2’de düzenlenen kurallarda belirtilen menşeli olmayan girdilerin azami kıymet ve ağırlık yüzdelerini aşarsa, birinci fıkra uygulanmaz.

(3) Birinci fıkra, 7 nci madde uyarınca bir Taraf ülkede tamamen elde edilmiş ürünlere uygulanmaz. EK-2 uyarınca bir ürünün üretiminde kullanılan tüm girdilerin tamamen elde edilmiş olması gerekirse, birinci ve ikinci fıkralar uygulanır.

Yetersiz işçilik veya işlem

MADDE 9 – (1) 5 inci maddenin birinci fıkrasına hâlel getirmeksizin, bir ürünün bir Taraf ülkede üretimi menşeli olmayan girdilere uygulanan aşağıdaki işlemlerden sadece birinden veya daha fazlasından ibaret ise, ürün bir Taraf ülke menşeli kabul edilmez:

a) Tek amacı nakliyat ve depolama süresince eşyanın iyi şartlarda muhafazasını sağlamak olan kurutulma, dondurulma, salamura edilme ve diğer benzer işlemler gibi koruyucu işlemler (bir ürüne özel veya farklı özellikler kazandırmayı amaçlayan asitleme, kurutma veya tütsüleme gibi işlemler yetersiz kabul edilmez iken, soğutma, dondurma veya havalandırma gibi koruyucu işlemler (a) bendi çerçevesinde yetersiz kabul edilir).

b) Ambalaj ayırma veya birleştirme.

c) Yıkama, temizleme, toz, oksit, yağ, boya veya diğer tabakalardan arındırma.

ç) Kumaşları ve tekstil ürünlerini ütölme veya presleme.

d) Basit boyama ve cilalama işlemleri.

e) Pirinci kabuklarından ayırma ve kısmi veya tam öğütme; tahıl ve pirinci parlatma ve perdahlama; pirinci ağartma.

f) Şeker renklendirme veya tatlandırma veya şeker topraklarını biçimlendirme işlemleri; katı haldeki şekeri kısmi veya tam öğütme.

g) Meyvelerin, kuruyemişlerin ve sebzelerin kabuklarını soyma, zarlarını ayıklama, çekirdeklerini çıkarma.

ğ) Keskinleştirme, basit bileme veya basit kesme.

h) Maddelerden setler oluşturma dâhil; eleme, kalburdan geçirme, sıraya koyma, tasnifleme, kalibrasyon, eşleştirme.

ı) Basit şişeleme, tenekeye veya beherlere koyma, torbalama, sandıklama, kutulama, karton veya tahta üzerine yerleştirme ve tüm diğer basit paketleme işlemleri.

i) Ürün veya paketler üzerine marka, etiket, logo ve diğer benzeri ayırt edici işaretleri yapıştırma veya basma işlemleri.

j) Farklı türde olmalarına bakılmaksızın ürünlerin basit şekilde karıştırılması; şekerin diğer herhangi bir girdi ile karıştırılması.

k) Ürünlerin basit şekilde sulandırılması veya su ya da ürünün karakteristik özelliklerini belirgin bir şekilde değiştirmeyecek başka herhangi bir madde ile seyreltilmesi veya suyunun alınması veya denşirilmesi.

l) Tam bir eşya oluşturmak üzere eşyanın parçalarının basit montajı veya ürünlerin parçalarına ayrılması.

m) Hayvan kesimi.

(2) Birinci fıkranın uygulanması amacıyla, gerçekleştirilmesi için özel beceriler ya da özel olarak üretilmiş veya monte edilmiş makine, aygıt veya teçhizata ihtiyaç duyulmayan işlemler basit kabul edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nitelendirme Birimi, Ambalaj Malzemeleri, Konteynerler, Aksesuarlar, Yedek Parçalar, Aksamlar, Setler ve Etkisiz Unsurlar

Nitelendirme birimi

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanması amacıyla, nitelendirme birimi, o ürün Armonize Sistem kapsamında sınıflandırılırken, temel birim olarak kabul edilen belirli bir üründür.

(2) Armonize Sistemde aynı pozisyon altında sınıflandırılan belli sayıda aynı üründen oluşan bir sevkiyat için, her bir ürün bu Yönetmelik hükümleri uygulanırken dikkate alınır.

Taşıma için ambalaj malzemeleri ve konteynerler

MADDE 11 – (1) Bir ürünü taşınması sırasında korumaya yönelik kullanılan ambalaj malzemeleri ve konteynerler o ürünün menşeli olup olmadığının belirlenmesinde dikkate alınmaz.

Perakende satış için ambalaj malzemeleri ve konteynerler

MADDE 12 – (1) Ürünün, EK-2 uyarınca azami bir menşeli olmayan girdi kıymetine tabi olduğu hallerde menşeli olmayan girdilerin kıymetinin hesaplanması hariç olmak üzere, perakende satış için paketlenen ürünün içinde bulunduğu ambalaj malzemeleri ve konteynerler, o ürün ile birlikte sınıflandırılmakta ise, ürünün menşelinin belirlenmesinde dikkate alınmaz.

Aksesuarlar, yedek parçalar ve aksamlar

MADDE 13 – (1) Aksesuarlar, yedek parçalar, aksamlar ve eğitici-öğretici veya diğer bilgilendirici materyaller;

a) Ürünle birlikte sınıflandırılıyor ve teslim ediliyor, ancak üründen ayrı faturalandırılmıyor ise,

b) Söz konusu ürün için alışılmış olan tür, miktar ve kıymette ise,

o teçhizat, makine, alet veya araç parçası ile tek bir ürün olarak değerlendirilir.

(2) Ürünün, EK-2’de belirlendiği şekilde azami bir menşeli olmayan girdi kıymetine tabi olduğu hallerde, menşeli olmayan girdilerin kıymetinin hesaplanması hariç olmak üzere, birinci fıkrada belirtilen aksesuarlar, yedek parçalar, aksamlar ve eğitici-öğretici veya diğer bilgilendirici materyaller ürünün menşelinin belirlenmesinde dikkate alınmaz.

Setler

MADDE 14 – (1) Armonize Sistem 3 nolu Genel Yorum Kuralında tanımlanan setler, tüm bileşenleri menşeli olduğunda bir Taraf ülke menşeli olarak kabul edilir. Ancak, bir set menşeli ve menşeli olmayan bileşenlerden oluştuğunda, menşeli olmayan bileşenlerin kıymeti, setin fabrika çıkış fiyatının yüzde 15’ini aşmıyorsa, set bir bütün olarak menşeli olarak kabul edilir.

Etkisiz unsurlar

MADDE 15 – (1) Bir ürünün bir Taraf ülke menşeli olup olmadığını belirlemek için, imalatında kullanılabilecek aşağıdaki unsurların menşelinin belirlenmesi gerekmez:

a) Yakıt, enerji, katalizörler ve çözücüler.

b) Teçhizat ve binaların bakımında kullanılan tesis, teçhizat, yedek parça ve malzemeler.

c) Makineler, aletler, kalıplar ve şekillendiriciler.

ç) İmalatta kullanılan veya ekipman ve binaları çalıştırmak için kullanılan yağlayıcılar, gresler, bileşim malzemeleri ve diğer malzemeler.

d) Eldivenler, gözlükler, ayakkabılar, giysiler, güvenlik ekipmanları ve malzemeleri.

e) Ürünü test etmek veya incelemek için kullanılan ekipman, cihaz ve sarf malzemeleri.

f) Ürüne dahil edilmeyen veya ürünün nihai bileşimine dahil edilmesi amaçlanmayan, üretimde kullanılan diğer malzemeler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ülkesel Gereklilikler

Değiştirilmeme-doğrudan nakliyat

MADDE 16 – (1) İthalatçı Taraf ülkede dahili kullanım için beyan edilen menşeli bir ürün, ihraç edildikten sonra ve dâhili kullanımı için beyanda bulunulmadan önce, değiştirilmemiş, herhangi bir şekilde dönüştürülmemiş veya iyi koşullarda muhafaza edilmelerine yönelik işlemler veya işaret ve etiket yapıştırmak veya mühür basmak ya da ithalatçı Taraf ülkenin belli iç gerekliliklerine uygunluğunu temin etmek üzere, diğer belgelendirme işlemleri haricinde bir işlemde geçirilmemiş olması gerekir.

(2) Bir ürün üçüncü bir ülkede, gümrük gözetimi altında tutulması koşuluyla, depolanabilir veya sergilenebilir.

(3) Sevkiyatlar ihracatçı tarafından veya ihracatçının sorumluluğu altında, üçüncü bir ülkede, gümrük gözetimi altında tutulması koşuluyla bölünebilir.

(4) İthalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi, bir ila üçüncü fıkralarda yer alan koşullara uygunluk konusunda şüphe oluşması halinde, bu koşulların karşılandığına dair konşimento gibi sözleşmeye dayalı taşıma belgeleri veya ambalaj

işaret veya numaralarına dayalı gerçek veya somut kanıtlar veya ürünün kendisiyle ilgili her tür kanıt dahil olmak üzere, herhangi bir şekilde sunulabilecek kanıtları temin etmesini ithalatçıdan talep edebilir.

Geri gelen ürünler

MADDE 17 – (1) Bir Taraf ülke menşeli olup o Taraf ülkeden üçüncü bir ülkeye ihraç edilen bir ürünün o Taraf ülkeye geri geldiği hallerde, geri gelen ürün;

a) İhraç edilen ürün ile aynı olduğu,

b) Üçüncü ülkedeyken iyi koşullarda korunması için gerekli olanlar dışında veya ihracat anında hiçbir işlemden geçmediği,

hususlarında o Taraf ülkenin gümrük idaresinin tatmin edilemediği durumda, menşeli olmayan ürün olarak kabul edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Menşe İşlemleri

Tercihli tarife talebi

MADDE 18 – (1) Her bir Taraf ülke, bu Yönetmeliğin gerekliliklerini karşılayan menşeli eşyanın, ithalatçı tarafından 19 uncu maddenin (menşe beyanı) gerekliliklerini karşılayan bir menşe beyanına dayanarak yapılan tercihli tarife talebini esas almak suretiyle, bu Yönetmelik uyarınca tercihli tarifeden yararlanmasını sağlar.

(2) İthalatçı Taraf ülke, bu Yönetmeliğin herhangi bir gerekliliğini yerine getiremeyen bir ithalatçı, ihracatçı veya Taraf ülkenin tercihli tarife talebini reddedebilir.

Menşe beyanı

MADDE 19 – (1) Bir menşe beyanı;

a) İthal edilen eşyanın Anlaşma çerçevesinde tercihli tarife için gerekli koşulları karşıladığını açıkça beyan eden ihracatçının kendisi tarafından, EK-4'te belirlenen biçimde yazılı olarak yapılır.

b) Söz konusu eşyayı yeterli ayrıntıda açıklayacak şekilde tanımlayan bir fatura, teslimat notu veya başka bir ticari belge üzerine yapılabilir veya bunlara eklenebilir.

(2) Menşe beyanı, ihracatçı tarafından elektronik ortamda düzenlenebilir. Bu hallerde, düzenleyen kişinin açık bir şekilde yazılı olması ve şekil ile içeriğinin EK-4'te yer verilen örneğe uygun olması koşuluyla;

a) İhracatçı tarafından kağıt ortamında ıslak imza atılmak suretiyle düzenlenmesini müteakip elektronik ortama aktarılarak ithalatçıya gönderilen beyanın,

b) İhracatçının kendi el yazısı ile atacağı orijinal imzasının imajını taşıyan veya elektronik olarak imzalanan, herhangi bir imza imajı içermeyen beyanın, yer aldığı fatura, teslimat notu veya ticari belgenin aslı veya elektronik ortama aktarılarak ithalatçıya gönderilen nüshasının, yazıcıdan alınan çıktısı kabul edilir.

(3) Türkiye'de düzenlenen menşe beyanları ihracatçının kendi el yazısı ile atacağı orijinal imzasını taşır. Ancak onaylanmış ihracatçıdan, kendi adıyla hazırlanmış menşe beyanını kendi el yazısıyla imzalanmış addedilerek tüm sorumluluğu üzerine aldığına dair yazılı bir taahhütnameyi ilgili gümrük idaresine vermiş olması koşuluyla, böyle bir beyanı imzalama şartı aranmaz.

Menşe beyanının geçerliliği

MADDE 20 – (1) Her bir Taraf ülke, bir menşe beyanının, yapıldığı tarihten itibaren on iki ay veya ithalatçı Taraf ülkede tanınan daha uzun bir süre için geçerli olmasını sağlar. İthalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresinden bu geçerlilik süresi içerisinde tercihli tarife talebinde bulunulabilir.

(2) Her bir Taraf ülke, bir menşe beyanının;

a) Menşeli eşyanın bir Taraf ülkeye tek bir sevkiyatı için,

b) Menşeli aynı eşyanın birden fazla sevkiyatı için,

on iki ayı geçmemek kaydıyla menşe beyanında belirtilen süre dâhilinde kullanılmasına imkan tanır.

(3) İthalatçı Taraf ülke, yasa ve yönetmeliklerine uygun olarak geçerlilik süresinden sonra gümrük idaresine sunulan bir menşe beyanını tercihli tarife amacıyla kabul edebilir.

(4) Armonize Sistemin XV ila XXI. Bölümleri altında sınıflandırılan, Armonize Sistemin 2(a) nolu Genel Kuralı çerçevesinde birleştirilmemiş veya demonte olan ürünler parçalar halinde ithal edilirse, ithalatçının talebi üzerine ve ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi tarafından belirlenen gerekliliklere uygun olarak, bu tür ürünler için tek bir menşe beyanı kullanılabilir.

Menşe beyanı gerekliliğinden muafiyet

MADDE 21 – (1) Anlaşma kapsamında Türkiye'ye ithal edilen ürünlerin toplam kıymetinin küçük paketler için 500 Euro'yu veya yolcunun zati eşyasını oluşturan ürünler için 1200 Euro'yu aşmadığı hallerde, menşe beyanı ibraz edilmesi gerekmez.

(2) Birinci fıkrada kapsamında gerçekleştirilen bir ithalat işleminin, bu Yönetmeliğin menşe beyanları ile ilgili gerekliliklerinden kaçınmak amacıyla gerçekleştirilmiş olduğunun tespit edildiği hallerde, birinci fıkrada hükümleri uygulanmaz.

Tercihli tarifenin sonradan talep edilmesi

MADDE 22 – (1) Her bir Taraf ülke, kendi yasa ve yönetmelikleri ile uyumlu olarak, eşyanın o Taraf ülkeye ithal edildiğinde menşeli olarak nitelendirildiği, ancak ithalatçının ithalat esnasında bir menşe beyanının bulunmadığı hallerde, eşyanın ithalatçısının ithalat tarihinden itibaren en geç iki yıl içerisinde, eşyanın tercihli tarifeye tabi tutulmaması sonucunda ödenen vergilerin iade edilmesi için başvuruda bulunmasına imkân tanır.

Haksız tercihli tarife talepleri

MADDE 23 – (1) Her bir taraf ülke;

a) Menşe beyanını düzenleyen ve beyanın doğru olmayan bilgiler içerdiğinin farkında olan veya buna inanmak için nedenleri olan ihracatçının, menşe beyanının eşlik ettiği tüm eşyanın menşe statüsünü etkileyen her tür değişikliği ithalatçıya yazılı olarak derhal bildirmek zorunda olmasını,

b) İthal ettiği ve tercihli tarife uygulanan bir eşyaya ilişkin menşe beyanının doğru olmayan bilgiler içerdiğinin farkında olan veya buna inanmak için nedenleri olan bir ithalatçının, o eşyanın menşe statüsünü etkileyen her tür değişikliği ithalatçı Taraf ülke gümrük idaresine yazılı olarak derhal bildirmesini ve borçlu olduğu tüm vergileri ödemesini,

temin eder.

(2) Her bir Taraf ülke kendi gümrük idaresini, bir menşe beyanına ilişkin ceza vermeyi değerlendirdiği hallerde, birinci fıkraya uyarınca kendiliğinden yapılan bir bildirim önemli bir hafifletici unsur olarak değerlendirmeye teşvik eder. Bildirimin kendisi tarafından yapıldığı hallerde, ithalatçı hatayı düzeltir ve borçlu olduğu tüm vergileri geri öder.

Farklılıklar

MADDE 24 – (1) Her bir Taraf ülke, belgelerin ibraz edilen eşyaya ait olduğu kesin ise, menşe beyanında yer alan ifadeler ile eşyanın ithalat işlemleri için gümrük idaresine ibraz edilen belgelerde yer alan ifadeler arasında küçük farklılıkların tespit edilmesinin menşe beyanını geçersiz ve hükümsüz kılmamasını temin eder.

(2) Her bir taraf ülke, menşe beyanındaki yazım hataları gibi açıkça belirgin hatalardan dolayı, bu hatalar menşe beyanında yer alan ifadelerin doğruluğu ile ilgili şüphe yaratmıyorsa, menşe beyanının reddedilmemesini temin eder.

(3) Her bir Taraf ülke, kendi ülkesine ithal edilen eşyaya ilişkin menşe beyanının okunaksız veya görünürde kusurlu olması halinde ithalatçıya, ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine düzeltilmiş menşe beyanının bir kopyasını otuz gün içerisinde ibraz etme imkanı tanır.

(4) İthalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi, tercihli tarife uygulanmasını sadece fatura veya diğer ticari belgenin üçüncü bir ülkede düzenlenmiş olması nedeniyle reddetmez.

Kayıt tutma yükümlülüğü

MADDE 25 – (1) İhracatçı Taraf ülke, menşe beyanını düzenlemiş bir ihracatçının, menşe beyanının düzenlenmesinden sonraki üç yıl boyunca veya ihracatçı Taraf ülkenin belirleyeceği daha uzun bir süre için, talep üzerine;

a) Menşe beyanının bir kopyasını,

b) Menşe beyanının eşyanın menşeli olduğu iddiasını kanıtlayan, imalatçılar veya tedarikçilerden alınan tüm destekleyici belgeleri ve yazılı beyanlarını, muhafaza etmesini ve ibrazını isteyebilir.

(2) Her bir Taraf ülke, bir ihracatçı imalatçı ya da tedarikçinin yazılı bir beyanı üzerine bir menşe beyanını esas almakta ise, o imalatçı ya da tedarikçi birinci fıkrayla uyumlu olarak kayıt tutmakla yükümlüdür.

(3) İthalatçı Taraf ülke, tercihli tarife tanınan bir ithalatçının, menşe beyanının bir kopyası da dâhil olmak üzere, ithalat tarihinden sonraki üç yıl boyunca veya bu Taraf ülkenin belirleyeceği daha uzun bir süre boyunca eşyanın ithalatına ilişkin belgeleri muhafaza etmesini isteyebilir.

(4) Her bir Taraf ülke, o Taraf ülkenin yasa ve yönetmeliklerine uygun olarak, kendi ülkesindeki ithalatçılar, ihracatçılar, imalatçılar ve tedarikçilerin belgeleri veya kayıtları, bu belgelerin veya kayıtların erişilebilir ve basılabilir olması koşuluyla, her türlü ortamda tutmasına izin verir.

(5) Bir Taraf ülke, bu madde uyarınca kayıtları veya belgeleri tutmakla yükümlü olan, eşyanın ithalatçısı, ihracatçısı, imalatçısı veya tedarikçisi; kayıt veya belgeleri bu Yönetmeliğe uygun olarak tutamaz veya bu kayıtlara veya belgelere erişimi reddederse sonradan kontrole konu bir eşyaya tercihli tarifeyi reddedebilir.

Sonradan kontrol

MADDE 26 – (1) Taraf ülkeler bu Yönetmeliğin düzgün şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla, eşyanın bu Yönetmelik çerçevesinde menşeli olup olmadığını doğrulamak ve bu Yönetmelik kapsamındaki tercihli tarife taleplerinin gerçekliğinden emin olmak amacıyla gümrük idareleri aracılığıyla birbirlerine yardımcı olur.

(2) Bir Taraf ülkenin bir eşyanın menşeli olduğuna veya bu Yönetmeliğin diğer tüm gerekliliklerinin karşılanıp karşılanmadığına ilişkin kontrol talebi; ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi tarafından uygulanan, rastgele seçim de dâhil, risk değerlendirme yöntemlerini esas alır veya ithalatçı Taraf ülkenin eşyanın menşeli olup olmadığına veya bu Yönetmeliğin diğer tüm gerekliliklerinin karşılanıp-karşılanmadığına ilişkin makul şüpheleri olduğu hallerde yapılır.

(3) İthalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi, bir eşyanın menşeli olup olmadığını, ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresinin bir eşyanın menşeli olup olmadığına dair bir kontrol gerçekleştirmesini yazılı olarak talep etmek suretiyle kontrol edebilir.

(4) İthalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi bir sonradan kontrol talebinde bulunduğu, ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine;

- a) Talepte bulunan gümrük idaresinin adını,
- b) Kontrolü yapılacak ihracatçı, imalatçı veya tedarikçinin adını,
- c) Kontrolün konusu ve kapsamını,
- ç) Menşe beyanının bir kopyası ile varsa her tür destekleyici belgeyi, temin eder.

(5) Uygun olan hallerde, ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi menşe kontrolünün bir parçası olarak ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresinden belirli bilgi ve belgeler talep edebilir.

(6) Sonradan kontrolün yapılması talebi ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresince ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine sertifikalı veya kayıtlı posta veya o gümrük idaresince alındığını teyit eden diğer her tür yöntemle yapılır.

(7) İhracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine, yazılı talebin alındığı tarihten itibaren kırk beş gün veya taraflar arasında kararlaştırılan başka bir süre içinde bu talebin alındığına dair (şüpheli önlemek için elektronik posta ile gönderilebilecek) yazılı bir onay verir.

(8) Altıncı fıkrada belirtilen talebin ardından, ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi menşe kontrolünü gerçekleştirir. Bu amaçla gümrük idaresi, kendi yasa ve yönetmeliklerine uygun olarak;

- a) Belge talep edebilir.
- b) Her tür kanıt isteyebilir.
- c) 25 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında atıf yapılan kayıtları incelemek ve eşyanın imalatında kullanılan tesisleri gözlemek için bir ihracatçı veya imalatçı veya tedarikçinin tesislerini ziyaret edebilir.

(9) Her bir Taraf ülke, bir ihracatçının bir imalatçı veya tedarikçiden gelen yazılı bir beyana dayanan bir menşe beyanını esas alması halinde bu ihracatçının, bu imalatçının veya tedarikçinin ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine talep üzerine doğrudan belge veya bilgi vermesini ayarlayabilmesine imkan tanır.

(10) On birinci fıkra çerçevesinde gerçekleştirilen bir menşe kontrolünün sonuçları beklenirken ithalatçı Taraf ülke, vergilerin ödenmesi veya kefalet, depozito ya da yasa ve yönetmeliklerinde düzenlenen diğer yöntemlere uygun bir teminatın ödenmesi koşuluyla, eşyanın ithalatçıya teslimine izin verir. Kontrol sonucunda, ithalatçı Taraf ülke eşyanın menşeli olduğuna kanaat getirir ise eşyaya tercihli tarife uygular ve fazladan ödenen tüm vergileri iade eder veya söz konusu teminat, ödenmeyen diğer yükümlülükleri de kapsamadığı sürece, tüm teminatı çözer.

(11) İhracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi, mümkün olan en kısa sürede ve her halükarda bir sonradan kontrol için yazılı talebin alınmasından itibaren on ay içerisinde kontrolü tamamlar ve kontrol kapsamında;

a) İthalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine sertifikalı veya kayıtlı posta veya o gümrük idaresince alındığını teyit eden diğer her tür yöntemle, eşyanın menşeli olup-olmadığını karara bağlayan ve aşağıdaki bilgileri içeren yazılı bir rapor gönderir:

- 1) Kontrolün sonuçları.
- 2) Kontrole konu eşyanın tanımı ve menşe kuralının uygulanması ile ilgili tarife sınıflandırması.
- 3) Eşyanın menşe statüsüne ilişkin gerekçeyi desteklemek için eşyanın yeterli bir tanımı ve açıklaması.
- 4) Kontrolün yürütülme şekline ilişkin bilgi.
- 5) Uygun olan hallerde, destekleyici belgeler.

b) Yasa ile yönetmeliklerine tabi olarak, menşe kontrol sonucunu ihracatçıya bildirir.

(12) Sonradan kontrolün tamamlanacağı süre, ilgili gümrük idarelerinin karşılıklı mutabakatıyla uzatılabilir.

(13) Sonradan kontrolün ithalatçı, ihracatçı, üretici veya tedarikçinin bu Yönetmeliğin herhangi bir gerekliliğini yerine getirmediğini ortaya koyduğu hallerde, ithalatçı Taraf ülke eşyaya tercihli tarifeyi reddedebilir.

(14) Sonradan kontrolün sonucunun bu Yönetmeliğe uygun olarak bildirilmediği hallerde, ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi, makul şüphesinin olması veya eşyanın menşeli olup olmadığının tespit edilmemesi durumunda eşyaya tercihli tarifeyi reddedebilir.

(15) Her bir Taraf ülke, bu maddenin uygulanmasıyla hakkında menşe konusunda bir hükme varılan herkese, esasen kendi gümrük idaresi tarafından menşeye dair verilen hükümlerin gözden geçirilmesi ve temyizine ilişkin olarak kendi ülkesindeki ithalatçılara sağladığı aynı hakları tanır.

(16) Her bir Taraf ülke, Taraf ülkeler arasında, bu maddede düzenlenen kontrol işlemlerine ilişkin olarak ya da bir eşyanın menşeli olarak kabul edilip edilemeyeceğinin tespitinde menşe kurallarının yorumlanmasında farklılıklar olması, bu farklılıkların kontrolü talep eden gümrük idaresi ile kontrolü gerçekleştiren gümrük idaresi arasında danışmalarda bulunulması suretiyle çözülememesi ve ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresinin, ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresince gönderilen yazılı raporun aksine bir menşe tespitinde bulunmak istemesi halinde, ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine yazılı raporun alınmasından itibaren altmış gün içerisinde bildirimde bulunur.

(17) Bir Taraf ülkenin talebi üzerine, Taraf ülkelerin bu farklılıkları çözmek üzere on altıncı fıkrada atıfta bulunulan bildirim tarihinden itibaren doksan gün içerisinde danışmalarda bulunur ve sonuçlandırır. Danışmaları

sonuçlandırma süresi, Taraf ülkelerin karşılıklı yazılı mutabakatıyla olay bazında uzatılabilir. İthalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi bu danışmaların sonuçlanmasının ardından kendi menşe tespitini yapabilir.

(18) Her durumda, ithalatçı ile ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresi arasındaki farklılıkların halli ithalatçı Taraf ülkenin hukukuna tabidir.

Muhasebesel ayırım

MADDE 27 – (1) Aynı ve birbirleri yerine geçebilen menşeli ve menşeli olmayan girdiler veya aynı ve birbirleri yerine geçebilen ürünler, menşeli ve menşeli olmayan statüsünü sürdürmek için depolama esnasında fiziki olarak ayrılabilir.

(2) Birinci fıkranın uygulanmasında, “aynı ve birbirleri yerine geçebilen girdiler” veya “aynı ve birbirleri yerine geçebilen ürünler”, menşe açısından, aynı tür ve ticari kalitede, aynı teknik ve fiziksel özelliklere sahip ve birbirinden ayırt edilemeyen girdi veya ürünler anlamına gelir.

(3) Birinci fıkraya hâle getirmeksizin, menşeli ve menşeli olmayan aynı ve birbirleri yerine geçebilen girdiler, bir muhasebesel ayırım yöntemi kullanılmışsa, depolama esnasında fiziki olarak birbirinden ayrılmadan bir ürünün imalatında kullanılabilir.

(4) Birinci fıkraya hâle getirmeksizin, Armonize Sistemin 10, 15, 27, 28, 29 uncu fasıllarında, 32.01 ila 32.07 pozisyonlarında veya 39.01 ila 39.14 pozisyonlarında sınıflandırılan menşeli ve menşeli olmayan aynı ve birbirlerinin yerine geçebilen girdiler, diğer Taraf ülkeye ihraç edilmeden önce, bir muhasebesel ayırım yöntemi kullanılması kaydıyla, fiziki olarak birbirinden ayrılmadan bir Taraf ülkede depolanabilir.

(5) Üçüncü ve dördüncü fıkralarda atıfta bulunulan muhasebesel ayırım yöntemi, Taraf ülkede genel kabul gören muhasebe ilkeleri çerçevesinde bir stok yönetim yöntemi ile uyumlu bir şekilde uygulanır.

(6) Muhasebesel ayırım yöntemi, herhangi bir zamanda, girdiler veya ürünlerin fiziki olarak birbirinden ayrılmış olması halinde olduğundan daha fazla girdi veya ürünlerin menşe statüsü kazanmamasını sağlayan herhangi bir yöntemdir.

(7) Bir Taraf ülke, kendi kanun ve yönetmeliklerinde belirlenen koşullar altında, bir muhasebesel ayırım yönteminin kullanılmasının o Taraf ülkenin gümrük idarelerinin önceden iznine tabi olmasını isteyebilir. O Taraf ülkenin gümrük idareleri, bu tür yetkilerin kullanımını izleyecek ve yetki sahibinin muhasebesel ayırım yöntemini uygunsuz bir şekilde kullanması veya bu Yönetmelik altında yer alan diğer koşulları karşılamaması halinde, yetkiyi geri alabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Cezalar

MADDE 28 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı fiiller hakkında, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ile ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 29 – (1) 25/5/2021 tarihli ve 31491 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Cumhuriyeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşması Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 29 uncu madde ile yürürlükten kaldırılan Yönetmeliğin 29 uncu maddesiyle düzenlenen sevk halindeki veya antrepodaki eşyaya ilişkin hükümlerin uygulanmasına 1/1/2021-31/12/2021 tarihleri arasında devam edilir.

Yürürlük

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmelik 14/4/2021 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız.](#)